

Posudek vedoucího diplomové práce

Diplomant: Bc. Kateřina Hynčicová

Téma a rozsah práce: Právní ochrana neživé přírody

Diplomová práce je zpracována v celkovém rozsahu 98 stran, z toho 80 stran vlastního textu. Kromě úvodu a závěru je výklad členěn do dvou hlavních částí, z nichž první je věnována ochraně dílčích součástí neživé přírody a druhá územní ochraně neživé přírody. Každá z částí se pak dělí na tři kapitoly: v první části věnuje autorka postupně pozornost jeskyním, paleontologickým nálezům a nerostnému bohatství, ve druhé ochraně neživé přírody prostřednictvím nástrojů obecné a zvláštní územní ochrany a ochraně prvků neživé přírody jako významných biotopů. Práci doplňují seznamy použitých zkratk a zdrojů, povinné součásti (anglické shrnutí, klíčová slova) a pět příloh.

Datum odevzdání práce: 6. ledna 2015

Aktuálnost (novost) tématu: Téma, které si autorka pro svou diplomovou práci zvolila, nelze označit za nové či aktuální ve smyslu jeho dřívější neexistence či zvláštní pozornosti mu v poslední době věnované. Jedná se naopak o téma, které je nové právě z toho důvodu, že mu právní teorií prakticky není věnována samostatná pozornost. Neživá příroda – části zemské kůry či zkamenělé pozůstatky života v minulosti – je zpravidla vnímána buď jako přírodní zdroj (zejména nerosty), nebo jako stanoviště rostlin a živočichů, nikoliv jako samostatný předmět ochrany.

Náročnost tématu: Ochrana přírody patří již několik desítek let mezi prominentní témata odborné literatury z oblasti práva životního prostředí. Ochrana neživé přírody však naprostá většina autorů věnuje jen okrajovou pozornost, případně se jí vůbec nezabývá. Nevýhodou zvoleného tématu je tedy omezené množství relevantní odborné právní literatury. Výhodou je naproti tomu jeho ohraničenost, a to jak věcná (ochrana neživé přírody má jen omezené přesahy do ochrany jiných složek životního prostředí), tak právní (s výjimkou ochrany nerostů autorka pracuje prakticky pouze se zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a jeho prováděcími předpisy). Téma proto celkově považuji za středně náročné.

Hodnocení práce: Již volbou tématu autorka naznačila, že diplomovou práci nevnímá jen jako jednu z mnoha svých studijních povinností, ale jako příležitost analyzovat do hloubky téma, které ji skutečně zajímá, bez ohledu na obtíže s tím spojené. Tento svůj přístup v práci potvrzuje. Nedostatek odborné právní literatury kompenzuje pečlivou analýzou zdrojů a databází přírodovědného charakteru a přímou komunikací s pracovníky příslušných orgánů a institucí. Výsledkem je tak práce, která přináší řadu velmi zajímavých informací a zdařile propojuje teorii s praxí. Za velmi dobře zvolenou považuji strukturu práce, která je logická a srozumitelná, aniž by však kopírovala strukturu zákona o ochraně přírody a krajiny. Byť je práce místy dosti popisná, obsahuje též velmi výrazný vlastní přínos autorky, ať už se jedná o konkrétní příklady chráněných prvků neživé přírody na území České republiky, nebo (a zejména) analýzu sporných právních otázek s neživou přírodou spojených, jako jsou například otázka právní povahy jeskyní a jejich přírodních či člověkem vnesených součástí, otázka vlastnického práva k paleontologickým nálezům či otázka možností ochrany vyhrazených nerostů, jejichž ložiska nejsou součástí horniny, ale jež se nacházejí volně rozptýlené v půdě (příklad jihočeských vltavínů). Oceňuji též zařazení příloh, které svým praktickým zaměřením (ukázky stanovišť tvořených prvky neživé přírody a příklady správních aktů) velmi dobře doplňují výklad. Z hlediska formálního nemám k práci připomínky, opomenutý „vzkaz“ vedoucí práce na str. 61 je pouze úsměvnou drobností.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: S ohledem na výše uvedené konstatuji, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK, a doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **výborně**.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: V rámci obhajoby bych autorku požádala o vyjádření k následujícím tématům:

1. V závěru práce (str. 79) autorka uvádí, že by zákon měl do budoucna jasně vymezit vztahy k nalezeným fosiliím (paleontologickým nálezům). Prosím ji o návrh *de lege ferenda*, jakým způsobem by vlastnické právo k paleontologickým nálezům a nakládání s nimi měly být upraveny.
2. Z důvodu omezeného rozsahu se autorka v práci nezabývá mezinárodními ani unijními souvislostmi ochrany neživé přírody, v úvodu však jako jeden z relevantních pramenů zmiňuje Úmluvu UNESCO o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Z jakého důvodu je tato úmluva pro ochranu neživé přírody významná?

V Ústí nad Labem dne 25. ledna 2015

.....
JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
vedoucí diplomové práce